

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

INKLUZE Z HLEDISKA UČITELE ZŠ, ANEB 27 LET VE ŠKOLSTVÍ NA 1. STUPNI ZŠ

Moje praxe ve školství je opravdu dlouhá. Za tu dobu jsem se setkala s dětmi, které učivo základní školy nezvládaly, a proto jsem je poslala na vyšetření do Pedagogicko-psychologické poradny. Byla to, a i dnes je, zcela normální praxe. V čem se ale současnost liší od minulosti, je to, že pokud poradna došla k názoru, že dítě by mělo být zařazeno do tehdy „zvláštní školy“, rodiče tento fakt přijali a dítě bylo začleněno do tohoto vzdělávání. Několikrát jsem zvláštní školu navštívila při dnech otevřených dveří a vždy jsem byla mile překvapena vybavením těchto škol. Dílna na polytechnickou výuku, pozemky, kvalitní kuchyňka. Žáci těchto škol byli vyučováni speciálními pedagogy, kteří byli na tuto práci velmi dobře připraveni a ačkoliv to byla práce velmi náročná (a stále samozřejmě je), dělali ji s nadšením. Ve třídě byl malý počet žáků a učitelé měli možnost se všem individuálně věnovat.

Jak dokládá pozdější přejmenování těchto škol ze zvláštních na praktické, připravovaly tyto školy žáky na praktický život. Uměli vzít do ruky kladívko, naučili se pracovat na zahradě, mohli navázat výukou na učňovských školách. Zařadili se tak většinou do života jako plnohodnotní členové naší společnosti.

Sama jsem se setkala s rodiči, kteří nejdříve prožívali frustraci z toho, že jejich dítě má být zařazeno do praktické školy, ale posléze byli velmi spokojeni. Jejich dítě totiž v praktické škole opakovaně zažívalo pocit úspěchu, nosilo domů jedničky. Zvýšila se tak jeho motivace k práci a chodilo tam rádo.

Inkluze přichází v době, kdy jsou školy plné až po strop. Zatímco před šesti lety byl průměrný počet ve třídě cca 22 žáků, nyní je ve školách počet kolem třiceti dětí. Učebny dílen se zrušily, pozemky ustoupily multifunkčnímu hřišti. Pokud není tatínek kutil, děti často za celou dobu základního vzdělávání neuvidí kleště kombinačky, natož štípačky. Zasít mrkev a připravit půdu na setí, k tomu se děti z „bytovek“ nedostanou vůbec. Možná občas ve škole přesadí kytku v květináči.

Jak tedy budou tyto handicapované děti připraveny na život? Bude mít každý svého asistenta? A bude to opravdu vyškolený asistent pedagoga, který bude na tuto náročnou práci připravený? Bude umět pracovat s dítětem s mentálním postižením?

Ve své třídě takového žáka mám. První rok měl asistentku, byla to středoškolačka poslaná k nám z úřadu práce bez jakékoliv odborné přípravy. Také v tomto školním roce jsme o asistentku žádali, ale zatím jsme ji nedostali...

Ve třídě mám třicet dětí. Jsou různé, rychlejší, pomalejší, děti nadané. Vyučovací hodina má pouze 45 minut. Jenom když máme nahlas číst, někdy se ani na některé nedostane. Jak v tomto počtu pracovat individuálně s dítětem na hranici mentální retardace? Ostatní násobí a dělí, tento žák nedokáže říct, které číslo je o jedna větší než číslo tři. Co se naučí za devět let na základní škole, jestliže polytechnická výuka vymizela?

Musím však oponovat některým rodičům, kteří se bojí toho, že se těmto dětem budou ostatní žáci ve třídě posmívat. Vzhledem k tomu, že je můj žáček zařazen mezi děti již od první třídy, berou ho takového, jaký je. Naopak se mu snaží pomáhat, nijak ho nevylučují ze svého kolektivu. Jestli snad inkluze něčemu pomůže, tak začlenění dětí do kolektivu vrstevníků. Pokud to nezmění nastupující pubertální věk...

To vše ukáže budoucnost. Co bude ale s těmito dětmi po absolvování základní školy? Rodiče budou spokojeni, že chodili do normální „základky“, ale co budou umět? Jak se začlení do pracovního procesu? Půjde to vůbec?

E. Tebanová